

Vergaderjaar 1992–1993

22 609

Regelen omtrent de door de overheid gefinancierde rechtsbijstand (Wet op de rechtsbijstand)

Nr. 8

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

18 december 1992

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het, mede ter uitvoering van artikel 18, tweede lid, van de Grondwet, wenselijk is nieuwe wettelijke regels vast te stellen omtrent de verstrekking door de overheid van gefinancierde rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *Onze Minister*: Onze Minister van Justitie;
- b. *raad*: de raad voor rechtsbijstand, bedoeld in Hoofdstuk II;
- c. *bureau*: het aan de raad verbonden bureau rechtsbijstandvoorziening;
- d. *stichting*: de door de raad gefinancierde stichting rechtsbijstand;
- e. *rechtsbijstand*: rechtskundige bijstand aan een rechtzoekende ter zake van een rechtsbelang dat hem rechtstreeks en individueel aangaat, voor zover in deze wet en de daarop berustende bepalingen geregeld;
- f. *rechtzoekende*: degene die op grond van onvoldoende financiële draagkracht aanspraak kan maken op rechtsbijstand, voor zover in deze wet en de daarop berustende bepalingen geregeld;
- g. *jaarplan*: het door de raad op te stellen jaarplan, bedoeld in artikel 8, tweede lid;
- h. *rechtsbijstandverlener*: de advocaat, de medewerker van de stichting, bedoeld in artikel 23, eerste lid, en de personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid onder c.;

- i. *toevoeging*: de toevoeging van een rechtsbijstandverlener, bedoeld in artikel 25, eerste lid;
  - j. *inkomen*: het overeenkomstig deze wet vastgestelde netto-inkomen.
2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen worden onder advocaten mede verstaan procureurs.

HOOFDSTUK II. DE RAAD VOOR RECHTSBIJSTAND

Afdeling 1. Samenstelling van de raad

Artikel 2

1. Er is in elke hoofdplaats van het ressort van een gerechtshof een raad gevestigd.
2. De raad heeft rechtspersoonlijkheid.
3. Aan de raad is verbonden een bureau rechtsbijstandvoorziening.
4. De raad financiert in elk arrondissement binnen zijn ressort een stichting rechtsbijstand.

Artikel 3

1. De raad bestaat uit negen leden.
2. De voorzitter en de leden worden door Onze Minister benoemd. Zij worden, de raad gehoord, benoemd uit personen die over juridische, financiële, bestuurlijke of maatschappelijke deskundigheid of ervaring beschikken.
3. Ten hoogste vier leden van de raad kunnen zijn rechtsbijstandverleners in de zin van deze wet.
4. De raad wijst uit zijn midden een secretaris en een penningmeester aan.

Artikel 4

1. De benoeming van de voorzitter en de overige leden van de raad geschiedt voor de tijd van vier jaar.
2. Aftredende leden kunnen eenmaal terstond worden herbenoemd. Leden die in een tussentijdse vacature zijn benoemd kunnen tweemaal terstond worden herbenoemd.

Artikel 5

- Aan een lid wordt tussentijds ontslag verleend:
- a. op eigen verzoek;
  - b. indien hij naar het oordeel van de raad wegens geestelijke of lichamelijke gesteldheid moet worden geacht de geschiktheid tot het bekleden van het lidmaatschap te missen.

Artikel 6

1. De voorzitter en de secretaris, dan wel de directeur, bedoeld in artikel 12, eerste lid, tezamen met de voorzitter of de secretaris, vertegenwoordigen de raad in en buiten rechte.
2. De leden van de raad genieten voor hun werkzaamheden ten behoeve van de raad een door Onze Minister vast te stellen toelage, alsmede vergoeding van reis- en verblijfkosten overeenkomstig de bepalingen welke te dien aanzien voor de burgerlijke rijksambtenaren gelden.

Artikel 8

1. De raad is belast met de organisatie van de verlening van rechtsbijstand in het ressort en met het toezicht op de uitvoering daarvan. De raad draagt zorg voor een zo doelmatig mogelijke besteding van de hem ter beschikking staande middelen.

2. De raad stelt voor elk kalenderjaar een jaarplan op. Het jaarplan wordt van kracht zodra het door Onze Minister is goedgekeurd.

3. Onze Minister stelt nadere regels omtrent de inrichting en het tijdstip van indiening van het jaarplan, en omtrent de voorzieningen die getroffen zullen worden als een jaarplan niet tijdig goedgekeurd kan worden.

Artikel 9

De raad kan voor de uitvoering of voorbereiding van bepaalde werkzaamheden commissies instellen, waarvan ook anderen dan leden van de raad deel kunnen uitmaken. In het jaarplan wordt aangegeven hoe de samenstelling en werkwijze van deze commissies geregeld wordt.

Artikel 10

1. De raad brengt jaarlijks verslag uit aan Onze Minister van zijn werkzaamheden en van de ontwikkeling van de rechtsbijstandverlening in het ressort.

2. Het verslag is openbaar en wordt door de raad algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. Onze Minister stelt nadere regels omtrent de inrichting en het tijdstip van indiening van het verslag.

4. De raad verstrekt Onze Minister alle gewenste inlichtingen zonder dat deze tot individuele rechtzoekenden herleidbaar zijn.

Afdeling 3. Het bureau rechtsbijstandvoorziening

Artikel 11

Het bureau heeft tot taak:

a. de voorbereiding en uitvoering van door de raad te behandelen en te beslissen zaken;

b. de toetsing van verzoeken om rechtsbijstand en de afgifte van toevoegingen;

c. de vaststelling en uitbetaling van vergoedingen aan rechtsbijstandverleners;

d. de controle op de werkzaamheden van de rechtsbijstandverleners, voor zover deze niet elders in deze wet aan anderen is opgedragen;

e. de uitvoering van organisatorische werkzaamheden.

Artikel 12

1. De raad benoemt een directeur en een plaatsvervangend directeur van het bureau.

2. De overige personeelsleden worden door de raad, op voordracht van de directeur, in dienst genomen en ontslagen.

3. De directeur, de plaatsvervangend directeur en de overige personeelsleden worden in dienst genomen op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. De bepalingen van de Zevende Titel A van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek alsmede artikel 6 van het Buitengewoon Besluit

Arbeidsverhoudingen 1945 (Stb. F 214) zijn op deze overeenkomst van toepassing.

4. In het jaarplan worden de inrichting, de werkwijze en de personeelsformatie van het bureau geregeld.

5. Onze Minister kan nadere regels stellen omtrent de inrichting, werkwijze en personeelsformatie van het bureau.

HOOFDSTUK III. DE VERLENING VAN RECHTSBIJSTAND

Afdeling 1. Algemeen

Artikel 13

1. Rechtsbijstand wordt uitsluitend verleend ter zake van in de Nederlandse rechtssfeer liggende rechtsbelangen aan natuurlijke en rechtspersonen wier financiële draagkracht de in artikel 36 genoemde bedragen niet overschrijdt.

2. Rechtsbijstand wordt niet verleend indien:

a. het daartoe strekkende verzoek kennelijk van elke grond is ontbloomt;
b. de aan de te verlenen rechtsbijstand verbonden kosten niet in redelijke verhouding staan tot het belang van de zaak;

c. het daartoe strekkende verzoek betrekking heeft op een strafzaak en het op grond van de overtreden norm aannemelijk is dat een in verhouding tot het inkomen lage boete zal worden opgelegd;

d. het daartoe strekkende verzoek wordt gedaan door een rechtspersoon die is opgericht met het doel om een gerechtelijke procedure te voeren;

e. het rechtsbelang, waarop het verzoek betrekking heeft, de uitoefening van een zelfstandig beroep of bedrijf betreft, tenzij voortzetting van het beroep of bedrijf afhankelijk is van het resultaat van de verzochte rechtshulp;

f. het een rechtsbelang betreft dat wordt voorgelegd aan een bij verdrag met rechtspraak belast internationaal college of een daarmee vergelijkbaar internationaal college en het college zelf in een aanspraak op vergoeding van rechtsbijstand voorziet;

g. het een belang betreft waarvan de behartiging redelijkerwijze aan verzoeker zelf kan worden overgelaten, zo nodig met bijstand van een andere persoon of instelling van wie onderscheidenlijk waarvan de werkzaamheden niet vallen binnen de werkings sfeer van deze wet.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de overeenkomstig het tweede lid in acht te nemen criteria.

Artikel 14

1. Rechtsbijstand wordt verleend door:

a. door de raad ingeschreven advocaten;

b. medewerkers van de stichtingen;

c. notarissen, onverminderd het bepaalde in artikel 6 van de Wet op het Notarisambt, gerechtsdeurwaarders en anderen met wie de raad een overeenkomst is aangegaan tot het verlenen van rechtsbijstand op bepaalde rechtsgebieden.

2. In het jaarplan worden nadere regels gesteld voor het aangaan van de in het eerste lid onder c. bedoelde overeenkomsten.

Artikel 15

Alle in het ressort kantoor houdende advocaten die de wens daartoe te kennen hebben gegeven, worden door de raad ingeschreven indien zij voldoen aan de in artikel 16 bedoelde voorwaarden.

Artikel 16

1. De door de raad te stellen voorwaarden kunnen betrekking hebben op:
  - a. het minimum en het maximum aantal zaken waarvoor een advocaat jaarlijks zal worden toegevoegd;
  - b. de deskundigheid van de advocaat op bepaalde rechtsgebieden;
  - c. de organisatie van het kantoor waar de advocaat werkzaam is;
  - d. de verslaglegging door de advocaat omtrent de door hem verleende rechtsbijstand.
2. In het jaarplan worden nadere regels gesteld voor de krachtens het eerste lid door de raad te stellen voorwaarden.

Artikel 17

In bijzondere gevallen kan de raad beslissen dat rechtsbijstand zal worden verleend door een niet ingeschreven advocaat.

Als bijzonder geval kan worden aangemerkt:

- a. de uitdrukkelijke en gemotiveerde wens van de rechtzoekende, door een bepaalde advocaat te worden bijgestaan;
- b. de behoefte aan bijstand door een advocaat die over specifieke deskundigheid op een bepaald rechtsgebied beschikt.

Artikel 18

1. De inschrijving wordt door de raad doorgehaald:
  - a. bij verlies van de hoedanigheid van advocaat;
  - b. op grond van een beslissing van de raad van discipline, als bedoeld in artikel 54, derde lid.
2. Voorts kan de raad de inschrijving doorhalen:
  - a. indien de advocaat niet voldaan heeft aan de bij de inschrijving gestelde voorwaarden;
  - b. indien naar zijn oordeel genoegzaam is gebleken dat de rechtsbijstandverlening door de advocaat niet voldoet aan redelijkerwijs te stellen eisen van doelmatigheid.

Afdeling 3. De stichting rechtsbijstand

Artikel 19

1. Er is in elk arrondissement een stichting rechtsbijstand, waarvan de statuten de goedkeuring van de raad behoeven.
2. Het bestuur van de stichting bestaat uit drie personen, waaronder een lid van de raad. Rechtsbijstandverleners kunnen geen deel van het bestuur uitmaken.
3. Aan de stichting is een bureau verbonden.

Artikel 20

De stichting heeft tot taak:

- a. het verzorgen van spreekuren;

- b. het gedurende ten hoogste twee uur verzorgen van verdergaande rechtsbijstand ten gevolge op een spreekuur;
- c. het verlenen van verdergaande rechtsbijstand op basis van een toevoeging.

Artikel 21

1. Het bestuur benoemt een directeur en een plaatsvervangend directeur van de stichting. De benoeming behoeft de goedkeuring van de raad.
2. De overige personeelsleden worden door het bestuur, op voordracht van de directeur, in dienst genomen en ontslagen.
3. In het jaarplan worden de inrichting, de werkwijze en de personeelsformatie van de stichting geregeld.
4. Voor het vervullen van de taken, bedoeld in artikel 20, onder a en b, kan de raad na overleg met de stichting overeenkomsten aangaan met ingeschreven advocaten of met personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder c. In het jaarplan wordt vermeld welke toepassing de raad aan het bepaalde in dit lid zal geven.

Artikel 22

Op voorstel van de raden stelt Onze Minister voor elke stichting de personeelsformatie vast voor de medewerkers in vaste dienst die met de verlening van rechtsbijstand zijn belast. Voor alle arrondissementen gezamenlijk kan dit aantal niet meer bedragen dan tien tot honderd van het aantal door de raden ingeschreven advocaten.

Artikel 23

1. Medewerkers van de stichting die belast zijn met de verlening van rechtsbijstand, moeten voldoen aan de eisen, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Advocatenwet (Stb. 1984, 418).
2. De raad stelt een klachtenregeling vast, waarop een ieder die een klacht heeft over een gedraging van een medewerker van de stichting of van een persoon als bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder c, een beroep kan doen. Gegrondverklaring van de klacht kan ertoe leiden, dat de rechtsbijstandverlener die het betreft, al dan niet voor bepaalde tijd, van de verdere verlening van een door de raad te bepalen vorm van rechtsbijstand wordt uitgesloten.
3. De klachtenregeling wordt van kracht nadat zij door Onze Minister is goedgekeurd.

Artikel 24

1. De stichting stelt een werkplan vergezeld van een begroting op, dat de goedkeuring behoeft van de raad. Het werkplan maakt deel uit van het jaarplan van de raad.
2. In het werkplan wordt aangegeven welk beleid de stichting zal voeren met betrekking tot de toegankelijkheid voor de rechtzoekende van het aan de stichting verbonden bureau en van advocaten die een overeenkomst zijn aangegaan als bedoeld in artikel 21, vierde lid.

HOOFDSTUK IV. DE TOEVOEGING

Artikel 25

1. Het bureau geeft desverzocht een toevoeging af ten behoeve van:
  - a. rechtsbijstand door een advocaat;
  - b. rechtsbijstand door een medewerker van een stichting in het geval, bedoeld in artikel 20 onder c.;
  - c. rechtsbijstand door personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder c.
2. Een verzoek om toevoeging wordt gericht tot het bureau in het ressort waar de rechtsbijstandverlener kantoor houdt. Het verzoek wordt gedaan op een mede door de verzoeker ondertekend formulier waarvan het model door Onze Minister wordt vastgesteld.
3. Een verzoek om toevoeging bevat een genoegzame omschrijving van de feiten en omstandigheden betreffende het rechtsprobleem waarvoor rechtsbijstand wordt gevraagd, de aan te voeren gronden dan wel een aanduiding van de werkzaamheden op basis van de toevoeging die ter zake van het rechtsprobleem nodig worden geacht.
4. De rechtsbijstandverlener kan slechts met instemming van het bureau de toevoeging weigeren. Zolang de toevoeging niet is gewijzigd of ingetrokken, is hij verplicht de nodige rechtsbijstand te verlenen.
5. De toevoeging geschiedt schriftelijk en is op naam van de toegevoegde rechtsbijstandverlener gesteld. Het toevoegingsbewijs, waarvan het model door Onze Minister wordt vastgesteld, omschrijft het rechtsbelang ter zake waarvan het is afgegeven. Het vermeldt tevens het bedrag van de eigen bijdrage die op de voet van het bepaalde in artikel 37 verschuldigd is.

Artikel 26

1. Bij het verzoek om toevoeging wordt een door de burgemeester van de woonplaats van de rechtzoekende kosteloos af te geven verklaring overgelegd. Indien de verklaring niet kan worden afgegeven op grond van het feit dat de verzoeker geen woonplaats in Nederland heeft, legt deze zoveel mogelijk overeenkomstige bescheiden over.
2. Het bureau beslist over het verzoek om toevoeging. Omtrent de financiële draagkracht van de verzoeker, diens gezinsleden en de personen met wie hij een gemeenschappelijke huishouding voert kan het bureau gegevens opvragen bij:
  - a. de Rijksbelastingdienst;
  - b. de districtskantoren van de Sociale Verzekeringsbank;
  - c. de bedrijfsverenigingen;
  - d. de gemeentelijke sociale diensten;
  - e. de afdelingen bevolking van de gemeenten.
3. De gegevens, bedoeld in het tweede lid, worden zo spoedig mogelijk aan het bureau verstrekt.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde verklaring en de daarbij over te leggen bewijsstukken, alsmede omtrent het bij wege van steekproef opvragen door het bureau van gegevens bij de administratie der belastingen. Deze regels kunnen inhouden dat in bepaalde gevallen met een andere dan de in het eerste lid bedoelde verklaring volstaan kan worden.

Artikel 27

Indien de overeenkomstig artikel 26 overgelegde of opgevraagde gegevens ontoereikend zijn om de financiële draagkracht van de

verzoeker vast te stellen, kan het bureau op grond van de gegevens waarover het beschikt, zelf de draagkracht bepalen.

Artikel 28

Het bureau kan, alvorens op het verzoek te beslissen, de rechtzoekende horen, indien het dat noodzakelijk acht voor de beoordeling van het verzoek of de financiële draagkracht van de rechtzoekende. Het kan tevens, tenzij het belang van de rechtzoekende zich daartegen verzet, de tegenpartij in de gelegenheid stellen haar standpunt uiteen te zetten.

Artikel 29

1. Het bureau kan de toevoeging weigeren indien het verzoek:
  - a. niet is ondertekend, onvoldoende is toegelicht of niet is voorzien van de voor de beoordeling van het verzoek van belang zijnde verklaringen of andere bewijsstukken en de verzoeker na op dat verzuim te zijn gewezen heeft nagelaten dit binnen een door het bureau gestelde termijn te herstellen;
  - b. wordt ingediend nadat de rechtsbijstand reeds feitelijk is verleend;
  - c. betrekking heeft op een rechtsbelang terzake waarvan de verzoeker aanspraak kan maken op rechtsbijstand op grond van een eerder afgegeven toevoeging.
  - d. een rechtsprobleem betreft dat naar het oordeel van het bureau eenvoudig afgehandeld kan worden.
2. Bij de in artikel 13, vierde lid, bedoelde algemene maatregel van bestuur kunnen omtrent het in het eerste lid bepaalde nadere regels worden gesteld.
3. De beslissing tot weigering van de toevoeging wordt de rechtzoekende schriftelijk onder opgave van redenen medegedeeld. Hij wordt daarbij gewezen op de mogelijkheid tegen die beslissing bezwaar te maken op de wijze als in artikel 46 bepaald.

Artikel 30

Afschriften van het bewijs van toevoeging en van de verklaring, bedoeld in artikel 26, eerste lid, worden zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval voordat einduitspraak is gedaan, overgelegd aan de rechter voor wie de zaak dient.

Artikel 31

1. In spoedeisende gevallen geeft het bureau een voorlopige toevoeging af. Het beslist zo spoedig mogelijk daarna over definitieve toevoeging; deze beslissing treedt met terugwerkende kracht in de plaats van die tot afgifte van een voorlopige toevoeging.
2. Bij de afgifte stelt het bureau de verzoeker een termijn, waarbinnen deze de voor de beoordeling van zijn verzoek om een definitieve toevoeging van belang zijnde gegevens moet hebben overgelegd.

Artikel 32

1. Het bureau geeft een voorwaardelijke toevoeging af, indien het verzoek om rechtsbijstand betrekking heeft op een aanmerkelijk financieel belang of aannemelijk is dat de kosten van rechtsbijstand verhaald kunnen worden op een derde.
2. Indien het verzoek betrekking heeft op rechtsbijstand ter zake van echtscheiding wordt voorwaardelijk toegevoegd, tenzij aanstonds blijkt dat beide partijen voor een toevoeging in aanmerking komen.

3. Indien na beëindiging van de rechtsbijstand blijkt dat de financiële draagkracht van de verzoeker zodanig is toegenomen dat deze de in artikel 36 genoemde bedragen overschrijdt, of dat de kosten van rechtsbijstand verhaald konden worden op een derde, geeft het bureau geen definitieve toevoeging af.

Artikel 33

De toevoeging geldt uitsluitend voor het rechtsbelang ter zake waarvan zij is afgegeven en, in het geval van een procedure, voor de behandeling daarvan in één instantie, de tenuitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak daaronder begrepen.

Artikel 35

1. Het bureau kan de toevoeging, anders dan op verlangen van de verzoeker, wijzigen, beëindigen of intrekken, indien:
  - a. deze is verleend op grond van onjuiste of onvolledige gegevens omtrent de aard of het belang van de zaak, de financiële draagkracht of de woonplaats van de verzoeker;
  - b. de verzoeker de voor een goede behartiging van zijn zaak noodzakelijk medewerking weigert;
  - c. de verzoeker in gebreke blijft de door hem verschuldigde eigen bijdrage en overige kosten die voor zijn rekening komen, dan wel een hem daarop gevraagd voorschot, te voldoen;
  - d. de financiële draagkracht van de verzoeker voor de beëindiging van de rechtsbijstand aanzienlijk blijkt te zijn toegenomen.
2. Alvorens te beslissen wordt de verzoeker gehoord of althans behoorlijk opgeroepen. De beslissing tot wijziging, beëindiging of intrekking van de toevoeging wordt de verzoeker schriftelijk onder opgave van redenen medegedeeld.
3. De toegevoegde rechtsbijstandverlener kan zich na beëindiging of intrekking van de toevoeging aan de zaak onttrekken.

HOOFDSTUK V. FINANCIËLE BEPALINGEN

Afdeling 1. De normen voor de financiële draagkracht van de rechtzoekende

Artikel 36

1. Rechtsbijstand overeenkomstig de bepalingen van deze wet wordt verleend aan hen wier inkomen per maand f 2030 of minder bedraagt, indien zij alleenstaand zijn, dan wel, indien zij met een of meer anderen een gemeenschappelijke huishouding voeren, ten hoogste f 2900.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt geen rechtsbijstand verleend, indien de rechtzoekende beschikt over een eigen vermogen van ten minste f 14 000, indien hij alleenstaande is, dan wel van ten minste f 20 000 in overige gevallen.
3. Bij de vaststelling van het inkomen en het vermogen van de rechtzoekende worden, behoudens in het geval van onderling tegenstrijdige belangen, mede in aanmerking genomen het inkomen en het vermogen van:
  - a. de echtgenoot van de rechtzoekende, tenzij deze duurzaam van hem gescheiden leeft;
  - b. de persoon van verschillend of gelijk geslacht met wie de rechtzoekende duurzaam een gezamenlijke huishouding voert, tenzij tussen deze en de rechtzoekende een bloedverwantschap in de eerste of tweede graad bestaat.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gegeven voor de vaststelling van het voor de financiële draagkracht in aanmerking te nemen inkomen en vermogen.

Artikel 37

1. De rechtzoekende is een bijdrage van f 30 verschuldigd wanneer rechtsbijstand wordt verleend op basis van artikel 20, onder b.

2. De rechtzoekende is een eigen bijdrage waarvan de hoogte afhankelijk is van zijn inkomen, verschuldigd wanneer rechtsbijstand verleend wordt op basis van een toevoeging.

3. De in het tweede lid bedoelde eigen bijdrage bedraagt:

a. voor hen wier inkomen per maand f 1715 of minder bedraagt: f 60;
b. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 1715 en ten hoogste f 1900 bedraagt: f 100;

c. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 1900 en ten hoogste f 2000 bedraagt: f 150;

d. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2000 en ten hoogste f 2100 bedraagt: f 220;

e. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2100 en ten hoogste f 2200 bedraagt: f 290;

f. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2200 en ten hoogste f 2300 bedraagt: f 380;

g. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2300 en ten hoogste f 2400 bedraagt: f 460;

h. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2400 en ten hoogste f 2500 bedraagt: f 550;

i. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2500 en ten hoogste f 2600 bedraagt: f 660;

j. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2600 en ten hoogste f 2700 bedraagt: f 760;

k. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2700 en ten hoogste f 2800 bedraagt: f 850;

l. voor hen wier inkomen per maand meer dan f 2800 en ten hoogste f 2900 bedraagt: f 950.

4. Indien de verzoeker alleenstaand is worden de in het derde lid genoemde inkomensgrenzen met dertig procent verlaagd.

5. Telkens wanneer het normbedrag bedoeld in artikel 1, derde lid, van de Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395) wordt gewijzigd, worden door Onze Minister:

a. de in artikel 36 en de in het derde lid van dit artikel genoemde inkomensgrenzen gewijzigd met het percentage waarmee het normbedrag wordt gewijzigd, met dien verstande dat de te wijzigen bedragen worden afgerond op het naastliggende veelvoud van f 5;

b. de in het derde lid genoemde eigen bijdragen gewijzigd met het percentage waarmee het normbedrag wordt gewijzigd, met dien verstande dat de te wijzigen bedragen worden afgerond op het naastliggende veelvoud van f 5.

Voorts kunnen de in het eerste en derde lid genoemde eigen bijdragen worden gewijzigd bij algemene maatregel van bestuur.

6. Bij de in artikel 36, vierde lid, bedoelde algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin het bureau bevoegd is geen of een lagere eigen bijdrage dan genoemd in het eerste en het derde lid op te leggen.

Artikel 37a

1. Aan rechtspersonen wordt overeenkomstig de bepalingen van deze wet rechtsbijstand verleend, indien van de rechtspersoon redelijkerwijze niet verwacht kan worden dat deze de kosten van rechtsbijstand betaalt uit eigen vermogen of inkomsten, waaronder begrepen bijdragen van leden of betrokkenen, alsmede subsidies van de overheid.

2. De rechtspersoon aan wie rechtsbijstand op basis van een toevoeging wordt verleend, is een eigen bijdrage verschuldigd als genoemd in artikel 37, derde lid, onder 1.

Afdeling 2. De kosten van de verlening van rechtsbijstand

Artikel 38

1. Rechtsbijstandverleners ontvangen voor de door hen op basis van een toevoeging verleende rechtsbijstand een vergoeding volgens regels te stellen bij algemene maatregel van bestuur. De hoogte van de vergoeding kan verschillen naar gelang de verleende diensten, en hoeft niet voor alle rechtsbijstandverleners gelijk te zijn.

2. De voor de rechtzoekende vastgestelde eigen bijdrage wordt op de in het eerste lid bedoelde vergoeding in mindering gebracht.

3. De vergoeding wordt vastgesteld door het bureau, en aangevraagd op een formulier waarvan het model door Onze Minister wordt vastgesteld. Bij de in het eerste lid bedoelde algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de vaststelling van de vergoeding.

4. Aan ingeschreven advocaten wordt periodiek een voorschot toegekend, waarmee de in het eerste lid bedoelde vergoedingen worden verrekend. Bij de in het eerste lid bedoelde algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de toekenning van voorschotten.

5. De in het eerste lid bedoelde vergoeding is verschuldigd aan de betrokken stichting, indien de rechtsbijstand wordt verleend door medewerkers van de stichting.

Artikel 39

1. De rechtzoekende is de hem opgelegde eigen bijdrage van rechtswege verschuldigd aan degene die hem de rechtsbijstand verleent. Voor het overige is hij geen vergoeding verschuldigd, behoudens voor kosten die meer in het bijzonder ten behoeve van zijn zaak zijn gemaakt, voor zover die op grond van artikel 42 aan hem in rekening mogen worden gebracht.

2. De ingevolge artikel 37, derde lid, verschuldigde eigen bijdrage bedraagt niet meer dan het bedrag van de vergoeding waarop de rechtsbijstandverlener ingevolge artikel 38 recht heeft.

3. De rechtsbijstandverlener licht de rechtzoekende vooraf zo goed mogelijk in over de kosten die voor hem aan de te verlenen rechtsbijstand verbonden zijn. Hij kan ter verzekering van de inning van de eigen bijdrage en de overige aan de zaak verbonden kosten die voor rekening van de rechtzoekende komen, verlangen dat de rechtzoekende een voorschot betaalt.

4. Indien de rechtzoekende weigerachtig blijft de door hem aan de rechtsbijstandverlener verschuldigde bijdrage en vergoeding voor de kosten te voldoen, wordt het bedrag daarvan nader vastgesteld door de president van de rechtbank van het arrondissement waarin de rechtsbijstandverlener is gevestigd. De artikelen 34 tot en met 40 van de Wet tarieven in burgerlijke zaken zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De in het eerste lid bedoelde eigen bijdrage is van rechtswege verschuldigd aan de stichting indien de rechtsbijstandverlener een medewerker van de stichting is.

Artikel 40

Bij de in artikel 38, eerste lid, bedoelde algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de vergoedingen voor diensten die bij de verlening van rechtsbijstand zijn verricht door procureurs, deurwaarders en, in strafzaken, door tolken, alsmede omtrent betaling van krachtens wettelijk voorschrift of rechterlijk bevel in dag- of nieuwsbladen geplaatste oproepingen of aankondigingen.

Artikel 41

De rechtzoekende is geen kosten verschuldigd voor het uitbrengen van een exploit of het opmaken van een proces-verbaal in een zaak waarin op grond van deze wet rechtsbijstand wordt verleend, noch voor de bijstand bij de tenuitvoerlegging van de in een zodanige zaak gegeven uitspraak.

Artikel 42

1. Bij de in artikel 38, eerste lid, bedoelde algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent de kosten die ten behoeve van de zaak zijn gemaakt en die door de rechtsbijstandverlener in rekening mogen worden gebracht.

2. Tevens kunnen bij deze algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de gegevens die de rechtsbijstandverlener aan het bureau dient over te leggen inzake:

- a. de aan de rechtzoekende boven de eigen bijdrage in rekening gebrachte kosten;
- b. de aan de zaak bestede tijd;
- c. de wijze waarop de zaak is behandeld.

Afdeling 3. De begroting van de raad

Artikel 43

1. Onze Minister stelt jaarlijks het budget van de raden vast.
2. Jaarlijks dient elke raad een begroting van baten en lasten ter goedkeuring bij Onze Minister in. De begroting maakt deel uit van het jaarplan, en omvat de baten en lasten van:
  - a. de raad;
  - b. het aan de raad verbonden bureau;
  - c. de door de raad gefinancierde stichtingen, waaronder begrepen de op grond van artikel 21, vierde lid, aangegane overeenkomsten.
  - d. de verlening van rechtsbijstand op basis van een toevoeging door ingeschreven advocaten en door de personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid onder c.;
  - e. de verlening van rechtsbijstand op grond van artikel 17;
  - f. eventuele overige baten en lasten.
3. De raad doet tevens rekening en verantwoording van de baten en lasten van het afgelopen jaar.
4. Onze Minister kan nadere regels geven ter uitvoering van het bepaalde in het tweede en derde lid.

HOOFDSTUK VI. RECHTSBIJSTAND IN STRAFZAKEN

Artikel 44

1. Ten aanzien van rechtsbijstand in strafzaken zijn de artikelen 32, 37, 38, tweede lid, en 39 niet van toepassing.
2. Rechtsbijstand in strafzaken is kosteloos, onverminderd het in artikel 49 van het Wetboek van Strafvordering bepaalde.
3. Rechtsbijstand in strafzaken wordt uitsluitend verleend door de raadslieden, bedoeld in artikel 37 van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 45

1. Het bureau kan in de gevallen, bedoeld in de artikelen 42, derde lid, en 43 van het Wetboek van Strafvordering een raadsman aan de verdachte toevoegen.
2. Aan andere personen die zich krachtens het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering door een advocaat kunnen doen bijstaan, kan het bureau een advocaat toevoegen.

HOOFDSTUK VII. BEZWAAR EN BEROEP

Artikel 46

1. Tegen beslissingen van de raad en van het bureau met betrekking tot de toepassing van de hoofdstukken III tot en met VI van deze wet kan een belanghebbende bezwaar maken bij de raad.
2. Voor de behandeling van bezwaren stelt de raad een commissie in als bedoeld in artikel 9.
3. De raad beslist binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

Artikel 47

De belanghebbende kan tegen de beslissing op het bezwaar beroep instellen bij de president van de rechtbank, binnen het arrondissement waarvan de raad is gevestigd.

HOOFDSTUK VIII. TOEZICHT OP DE NALEVING

Artikel 48

1. Onze Minister kan ambtenaren aanwijzen die worden belast met de controle op de rechtmatige en doelmatige besteding van de aan de raden ter beschikking gestelde gelden.
2. De raden, de bureaus, de stichtingen rechtsbijstand alsmede de advocaten die rechtsbijstand in de zin van deze wet hebben verleend, zijn verplicht de krachtens het eerste lid aangewezen ambtenaren alle medewerking te verlenen en onverwijld alle inlichtingen te verschaffen alsmede bescheiden over te leggen, die zij redelijkerwijs bij de uitoefening van hun taak behoeven.
3. Zij die uit hoofde van hun stand, beroep of ambt tot geheimhouding verplicht zijn kunnen zich verschonen van het geven van inlichtingen, doch uitsluitend voor zover het betreft hetgeen hun in hun hoedanigheid is toevertrouwd. Zij kunnen voorts het verlenen van inzage van bescheiden en het verlenen van medewerking weigeren, voor zover hun geheimhoudingsplicht zich daartoe uitstrekt.

Artikel 54

1. Onze Minister of de raad kan aan een deken of aan een raad van discipline, als bedoeld in artikel 46a van de Advocatenwet, verzoeken een onderzoek in te stellen naar de handelwijze van een advocaat.

2. De advocaat is verplicht alle gevraagde inlichtingen aanstonds aan de deken of de raad van discipline te verstrekken, zonder zich op zijn geheimhoudingsplicht te kunnen beroepen.

3. Ten aanzien van ingeschreven advocaten kan de raad van discipline, onverminderd het bepaalde in artikel 48 van de Advocatenwet, een der volgende maatregelen opleggen:

a. tijdelijke doorhaling van de inschrijving voor de duur van ten hoogste een jaar;

b. doorhaling van de inschrijving.

4. De artikelen 46 tot en met 60a van de Advocatenwet zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK IX. SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 55

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 55a

De voordracht voor een krachtens artikel 13, derde lid, artikel 36, vierde lid, en 38, tweede lid, vastgestelde algemene maatregel van bestuur wordt niet gedaan dan nadat het ontwerp in de Staatscourant is bekendgemaakt en aan een ieder de gelegenheid is geboden om binnen vier weken na de dag waarop de bekendmaking is geschied, wens en bedenkingen ter kennis van Onze Minister te brengen. Gelijktijdig met de bekendmaking wordt het ontwerp aan de beide kamers der Staten-Generaal overgelegd.

Artikel 56

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 57b wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt «de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogens» vervangen door: de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...)

b. In het tweede lid wordt «artikel 25, eerste lid, van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogens» vervangen door: artikel 38 van de Wet op de rechtsbijstand.

B

In artikel 223, tweede lid, wordt «de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden» vervangen door: de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992, ...).

C

In artikel 828b, eerste lid, tweede volzin, wordt «en met aanduiding van den weg te volgen tot het bekomen van kostelozen regtbijstand in geval van onvermogen» vervangen door: en met aanduiding van de wijze waarop rechtsbijstand kan worden verleend indien de financiële draagkracht tekortschiet.

Artikel 57

Het Wetboek van Strafvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 40, eerste lid, komt als volgt te luiden:

1. Het bureau rechtsbijstandvoorziening kan ingeschreven advocaten, die zich daartoe bereid hebben verklaard, aanwijzen voor het beurtelings verlenen van rechtsbijstand aan in verzekering gestelde verdachten.

B

Artikel 41, eerste lid, aanhef, komt als volgt te luiden:

1. Aan de verdachte die geen raadsman heeft, wordt door het bureau rechtsbijstandvoorziening, op last van de voorzitter van de rechtbank, ambtshalve een raadsman toegevoegd:

C

Artikel 42 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Voor zover de wet niet op andere wijze in de toevoeging voorziet, kan het bureau rechtsbijstandvoorziening, overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,.....), aan de verdachte op diens verzoek een raadsman toevoegen.

2. Het vierde lid vervalft.

D

In artikel 45, derde lid, en artikel 47 wordt «de raad voor rechtsbijstand» telkens vervangen door: het bureau rechtsbijstandvoorziening.

Artikel 58

De Wet van 9 juli 1842 (Stb. 20), op het Notarisambt wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 6, tweede lid wordt «artikel 11, tweede lid, van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden» vervangen door: artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,.....), en wordt «Artikel 11, derde lid,» vervangen door: Artikel 26, tweede lid.

Artikel 59

De Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie (Stb. 1954, 416) wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 56, derde lid, komt als volgt te luiden:

3. Aan natuurlijke personen verleent de voorzitter vermindering met f 110 onderscheidenlijk f 75 van het verschuldigde recht indien hun inkomen, blijkens de door hen over te leggen verklaring of bescheiden als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992, ...), niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid, onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l van die wet is bedoeld. Een vermindering kan voorlopig worden verleend.

Artikel 60

De Wet tarieven in burgerlijke zaken (Stb. 1960, 541) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 17 komt als volgt te luiden:

1. Indien op het tijdstip waarop het vast recht verschuldigd wordt de stukken omschreven in artikel 30 van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,....) of een afschrift van het bewijs van voorwaardelijke toevoeging tezamen met de verklaring of de bescheiden, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van die wet zijn overgelegd, wordt het recht door de betrokkene verschuldigd, voor drierde deel, of indien bij de toevoeging een eigen bijdrage is opgelegd als bedoeld in artikel 37, derde lid, onderdelen g tot en met l van die wet, voor de helft in debet gesteld. Indien het vast recht meer dan f 600 bedraagt, wordt het recht in de hiervoor bedoelde gevallen, behoudens een bedrag van f 150 onderscheidenlijk f 300 in debet gesteld.

2. Indien op het tijdstip waarop het vast recht verschuldigd wordt een afschrift van het bewijs van voorlopige toevoeging als bedoeld in artikel 31, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand is overgelegd, dan wel aan de griffier is meegedeeld dat aan het bureau rechtsbijstandvoorziening om toevoeging is verzocht, wordt het recht door de betrokkene verschuldigd voorlopig voor drierde deel in debet gesteld. Het gestelde in de tweede volzin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien toevoeging wordt geweigerd of een toevoeging met toepassing van het bepaalde in de Wet op de rechtsbijstand wordt ingetrokken of zodanig wordt verleend of gewijzigd dat minder recht in debet dient te worden gesteld, is het alsdan verschuldigde recht terstond opvorderbaar.

4. De advocaat, procureur of gemachtigde van de betrokkene is niet aansprakelijk voor het recht dat na een weigering of intrekking van een toevoeging ingevolge het bepaalde in het derde lid opvorderbaar is.

B

Artikel 18 komt als volgt te luiden:

Artikel 18

1. Indien geen toevoeging overeenkomstig de Wet op de rechtsbijstand is verleend, stelt de griffier het vast recht verschuldigd door de betrokkene wiens inkomen blijkens de door deze over te leggen verklaring of de bescheiden als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van die

wet niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l, van die wet is bedoeld, voor het drierde deel, onderscheidenlijk voor de helft in debet.

2. De artikelen 37, 46 en 47 van de Wet op de rechtsbijstand, artikel 57b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, en artikel 17, eerste, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 61

De Tariefcommissiewet (Stb. 1971, 220) wordt als volgt gewijzigd: Artikel 11a, derde lid, komt als volgt te luiden:

3. Onverminderd het tweede lid verleent de voorzitter aan natuurlijke personen vermindering met f 110 onderscheidenlijk f 75 van het terzake van het beroep verschuldigde recht indien hun inkomen, blijkens de door hen over te leggen verklaring of bescheiden als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...), niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid, onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l van die wet is bedoeld. Een vermindering kan voorlopig worden verleend.

Artikel 62

In de Wet van 8 maart 1980 (Stb. 95), houdende uitvoering van artikel 19, zevende lid, van het op 18 oktober 1961 te Turijn gesloten Europees Sociaal Handvest, wordt in artikel 2 «de Wet van 4 juli 1957 (Stb. 233), tot regeling van de rechtsbijstand aan on- en minvermogenden» vervangen door: de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...).

Artikel 63

De Wet van 2 december 1982, Stb. 679, houdende bepalingen ter uitvoering van het Europees Verdrag inzake de rechtspositie van migrerende werknemers, alsmede met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden van buitenlandse werknemers wordt als volgt gewijzigd: In artikel 4, eerste lid, wordt «de wet van 4 juli 1957, Stb. 233, tot regeling van de rechtsbijstand aan on- en minvermogenden» vervangen door: de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...).

Artikel 64

De Wet administratieve rechtspraak belastingzaken (Stb. 1983, 61) wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 5, vierde lid, komt als volgt te luiden:

4. Onverminderd het derde lid verleent de voorzitter aan natuurlijke personen vermindering met f 35 van het terzake van het beroep en met f 225, onderscheidenlijk f 150 van het terzake van het beroep in cassatie verschuldigde recht indien hun inkomen, blijkens de door hen over te leggen verklaring of bescheiden als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...) niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid, onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l, van die wet is bedoeld. Een vermindering kan voorlopig worden verleend.

Artikel 65

De Wet op de Raad van State (Stb. 1986, 670) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 32, zesde lid, komt als volgt te luiden:

6. Aan natuurlijke personen verleent de voorzitter van de Afdeling vrijstelling van betaling onderscheidenlijk vermindering met f 75 van het verschuldigde recht indien hun inkomen, blijkens de door hen over te leggen verklaring of bescheiden, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992, ...) niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid, onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l, van die wet is bedoeld.

B

Artikel 73, tweede lid, komt als volgt te luiden:

Aan natuurlijke personen verleent de voorzitter van de Afdeling vrijstelling van betaling onderscheidenlijk vermindering met f 75 van het verschuldigde recht indien hun inkomen, blijkens de door hen over te leggen verklaring of bescheiden, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992, ...) niet meer bedraagt dan in artikel 37, derde lid, onderdelen a tot en met f, onderscheidenlijk g tot en met l, van die wet is bedoeld.

Artikel 66

De Advocatenwet (Stb. 1984, 418) wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 13, vijfde lid, worden de woorden «de voorzitter van een college of de raad van rechtsbijstand in strafzaken» vervangen door: het bureau rechtsbijstandvoorziening.

B

De artikelen 75 tot en met 77, alsmede het opschrift «paragraaf 7. Van de raad van rechtsbijstand in strafzaken» vervallen.

C

Artikel 82, eerste lid, en het cijfer 2 voor het tweede lid vervallen.

Artikel 67

De Wet conflictenrecht namen (Stb. 1989, 288) wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 65, tweede lid, wordt «de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden, Stb. 1957, 233» vervangen door: de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 1992,...).

Artikel 68

Indien het bij koninklijke boodschap van 28 maart 1990 ingediende voorstel van Wet, houdende uitvoering van het op 25 oktober 1980 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake de toegang tot de rechter in internationale gevallen en de op 27 januari 1977 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Overeenkomst inzake het doorzenden van verzoeken om rechtsbijstand tot wet wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

A

In artikel 2 wordt «bureau van consultatie» vervangen door: bureau rechtsbijstandvoorziening.

B

In artikel 3 wordt «bureaus van consultatie» vervangen door: bureaus rechtsbijstandvoorziening.

C

In de artikelen 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19 en 20 wordt «bureau van consultatie» telkens vervangen door: bureau rechtsbijstandvoorziening.

Artikel 69

1. In afwijking van het in artikel 3, tweede lid, bepaalde, geschiedt de benoeming van de daar bedoelde personen zonder dat de raad wordt gehoord, wanneer de raad voor het eerst wordt samengesteld.

2. In afwijking van het in artikel 8, tweede lid, bepaalde, stelt Onze Minister voor de eerste maal het jaarplan vast.

3. In afwijking van het in artikel 12, eerste lid, bepaalde, benoemt Onze Minister voor de eerste maal de directeur en de plaatsvervangend directeur van het bureau.

4. In afwijking van het in artikel 16, eerste lid, bepaalde worden de daar bedoelde voorwaarden voor de eerste maal gesteld door Onze Minister.

5. In afwijking van het in artikel 21, eerste lid, bepaalde, behoeft de benoeming van de daar bedoelde personen voor de eerste maal de goedkeuring van Onze Minister.

6. In afwijking van het in artikel 22, bepaalde geschiedt de vaststelling van de daar bedoelde personeelsformatie voor de eerste maal door Onze Minister zonder een daartoe strekkend voorstel van de raden.

Artikel 70

1. Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

2. Met ingang van dezelfde datum wordt de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden (Stb. 1957, 233) ingetrokken met dien verstande dat deze laatste wet en de daarop steunende bepalingen, in afwijking van het gestelde in Artikel IV van de Wet van 22 december 1983 tot wijziging van de Wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van de Wet tarieven in burgerlijke zaken (Stb. 1983, 642) van toepassing blijven op rechtsbijstand die krachtens een voor 1 januari 1993 genomen beslissing aan een rechtzoekende wordt verleend.

Artikel 71

Deze wet kan worden aangehaald als: Wet op de rechtsbijstand.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Staatssecretaris van Justitie,